

Motion till riksdagen 2023/24:2328

av **Nooshi Dadgostar m.fl. (V)**

Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2024 inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv enligt förslaget i tabellen i motionen.

Anslagsfördelning

Anslagsförslag 2024 för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 392 656	1 500 000
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	42 525 610	9 335 000
1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	7 225 952	2 706 000
1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.	20 806 041	400 000
1:5 Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	133 466	±0
1:6 Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020	100 100	±0
1:7 Europeiska socialfonden+ m.m. för perioden 2021–2027	1 387 000	±0
1:8 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	46 953	±0
1:9 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	82 557	±0
1:10 Bidrag till administration av grundbeloppet	62 184	±0
1:11 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten	8 303	±0
1:12 Bidrag till lönegarantiersättning	1 800 000	±0
1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar	5 342 163	400 000
1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	865 470	847 000

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:15 Omställnings- och kompetensstöd genom den offentliga omställningsorganisationen	3 131 000	±0
2:1 Arbetsmiljöverket	855 697	325 000
2:2 Arbetsdomstolen	36 798	±0
2:3 Internationella arbetsorganisationen (ILO)	33 722	±0
2:4 Medlingsinstitutet	60 571	±0
2:5 Myndigheten för arbetsmiljökunskap	51 156	±0
2:6 Regional skyddsombudsverksamhet	112 000	20 000
Summa	92 059 399	15 533 000

Vi avvisar generella besparingar i statsförvaltningen

Regeringen genomför en generell besparing i statsförvaltningen på 1 procent, utöver den årliga besparing som redan finns. Det gör man helt utan plan och utan hänsyn till myndigheternas särskilda behov och förutsättningar. Att statsförvaltningen är effektiv är en förutsättning för medborgarnas förtroende. Men den generella effektivisering som regeringen nu försöker sig på kommer att få konsekvenser för kärnverksamheten. Sämre förutsättningar för de statsanställda att utföra sitt uppdrag innebär i sin tur att servicen till medborgarna kommer att bli lidande. Vänsterpartiet avvisar denna generella besparing. Vi har valt att göra det samlat genom ett nytt anslag under utgiftsområde 2.

Anslag 1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader

Vänsterpartiet förespråkar en aktiv statlig arbetsmarknadspolitik med tonvikt på god matchning, kunskapshöjande insatser och funktionella stöd riktade till de individer som bäst behöver dem. En sammanhållen statlig arbetsförmedling med nationell överblick är en förutsättning för att kunna föra en aktiv arbetsmarknadspolitik. Arbetsförmedlingen ska finnas i hela landet för att garantera att alla medborgare ges ett likvärdigt stöd oavsett var man bor.

Under de senaste åren har Arbetsförmedlingen genomgått en omfattande reformering som innebär att en stor del av myndighetens verksamhet privatiserats. Därtill har myndigheten genomgått omfattande nedskärningar; tusentals anställda har sagts upp och ett stort antal lokala kontor har lagts ner. I takt med förändringarna har Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag successivt minskat.

Vänsterpartiet är starkt kritiskt till Arbetsförmedlingens utveckling de senaste åren. Vi vill att förmedlingsverksamheten ska bedrivas i offentlig regi och att myndigheten säkerställer lokal närvaro och likvärdig service i hela landet. Det kräver mer personal och fler AF-kontor, vilket i sin tur kräver en höjning av Arbetsförmedlingens förvaltningsanslag. Regeringens höjning av anslaget är otillräcklig. Vänsterpartiet föreslår därför en ökning av anslaget med 1 500 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2023.

Anslag 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd

En arbetslöshetsförsäkring som ger inkomstrygghet vid arbetslöshet är avgörande för att skapa starka och trygga löntagare. För att den som förlorar jobbet ska kunna få goda möjligheter att antingen ställa om eller hitta ett jobb som motsvarar ens kompetens behöver a-kassan ge en rimlig ersättning. 80 procent av inkomsten är en rimlig nivå för att säkra inkomstryggheten och omställningsförmågan för individen. Så ser a-kassan inte ut i dag. Under de senaste decennierna har arbetslöshetsförsäkringen försämrats. Ersättningen har urholkats över tid och allt färre får 80 procent av sin tidigare lön vid arbetslöshet.

Under pandemin genomförde den dåvarande regeringen flera tillfälliga förstärkningar av arbetslöshetsförsäkringen. Bland annat höjdes ersättningsnivåerna och arbetsvillkoret justerades så att fler kan kvalificera sig för ersättning. De tillfälliga förstärkningarna av a-kassan har därefter permanentats. Vänsterpartiet välkomnar detta, men anser att arbetslöshetsförsäkringen behöver förstärkas ytterligare – inte minst i ett läge där konjunkturen mattas av, varslen ökar och arbetslösheten förväntas stiga.

Vänsterpartiets mål är att 80 procent av löntagarna ska få 80 procent av sin tidigare lön vid arbetslöshet. Vi vill därför höja den högsta dagpenningen och grundbeloppet (tak och golv), indexera ersättningsbeloppen till löneutvecklingen, höja ersättningsnivån till 80 procent för hela ersättningsperioden samt för tid med aktivitetsstöd, förbättra kvalificerings- och ersättningsvillkoren och återinföra studerandevillkoret. Reformerna ska ske successivt och beskrivs närmare i vår budgetmotion (mot. 2023/24:2385). De förstärkningar av arbetslöshetsförsäkringen som Vänsterpartiet föreslår ska genomföras 2024 innebär en ökning av anslaget med 9 300 miljoner kronor (RUT 2023:844).

Vänsterpartiet vill se ett förstärkt statligt ansvar för och en utökad satsning på etablering. Vi föreslår därför en minskning av anslaget med 40 miljoner kronor (RUT 2023:808).

Vänsterpartiet vill vidare införa ett tillfälligt bidrag till a-kassorna för att undvika långa handläggningstider. Ett liknande stöd infördes under pandemin, men avskaffades när handläggningstiderna minskat. Mot bakgrund av att handläggningstiderna hos flera a-kassor återigen är mycket långa bör ett tillfälligt stöd införas på nytt. Vi föreslår därför att anslaget höjs med 75 miljoner kronor 2024.

Sammantaget innebär Vänsterpartiets förslag att anslaget ökas med 9 335 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

Anslag 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser

I ett läge där konjunkturen mattas av, varslen ökar och arbetslösheten förväntas stiga behövs ökade satsningar på arbetsmarknadspolitiska program och insatser. Trots detta väljer regeringen att sänka anslagen till detta ändamål. Vänsterpartiet vill se ökade satsningar på aktiv arbetsmarknadspolitik, däribland arbetsmarknadsutbildning, och föreslår därför att anslaget höjs med 2 500 miljoner kronor.

Vänsterpartiet föreslår vidare att anslaget höjs med 106 miljoner kronor till följd av vårt förslag om att återställa antalet kvotflyktingar som Sverige tar emot. Förslaget beskrivs närmare i vår motion Svensk flyktingpolitik (mot. 2023/24:986). Vänsterpartiet föreslår därtill att anslaget höjs med 100 miljoner kronor till följd av vårt förslag om att

höja och indexera lönetaken för subventionerade anställningar (RUT 2023:845). Förslaget beskrivs närmare i vår budgetmotion (mot. 2023/24:2385).

Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag om att fr.o.m. 2025 avskaffa bidraget till arbetstagarorganisationer för samråd med Arbetsförmedlingen inför anvisning av arbetslösa till arbetsplatsförlagda program och insatser. Enligt vår mening är fackens yttranden nödvändiga för att säkerställa att arbetslösa inte anvisas till oseriösa arbetsgivare. Det är inte rimligt att facken ska finansiera detta arbete på egen hand. Det ligger i samhällets intresse att motverka fusk och utnyttjande kring subventionerade anställningar.

Sammantaget innebär Vänsterpartiets förslag att anslaget ökas med 2 706 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

Anslag 1:4 Lönebidrag och Samhall

Vänsterpartiet föreslår att anslaget höjs med 400 miljoner kronor till följd av vårt förslag om att höja och indexera lönetaken för subventionerade anställningar (RUT 2023:845). Förslaget beskrivs närmare i vår budgetmotion (mot. 2023/24:2385).

Anslag 1:13 Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar

Vänsterpartiet föreslår att anslaget höjs med 400 miljoner kronor till följd av vårt förslag om att höja och indexera lönetaken för subventionerade anställningar (RUT 2023:845). Förslaget beskrivs närmare i vår budgetmotion (mot. 2023/24:2385).

Anslag 1:14 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare

Vänsterpartiet föreslår att anslaget höjs med 277 miljoner kronor till följd av vårt förslag om att återställa antalet kvotflyktingar som Sverige tar emot. Förslaget beskrivs närmare i vår motion Svensk flyktingpolitik (mot. 2023/24:986). Vänsterpartiet föreslår vidare att anslaget höjs med 570 miljoner kronor till följd av vårt förslag om förstärkt statligt ansvar för och utökad satsning på etablering (RUT 2023:808).

Sammantaget innebär Vänsterpartiets förslag att anslaget ökas med 847 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

Anslag 2:1 Arbetsmiljöverket

Arbetsmiljöverkets inspektionsverksamhet har en central betydelse för arbetstagarnas arbetsmiljö. För att Arbetsmiljöverket ska kunna utföra fler inspektioner krävs fler arbetsmiljöinspektörer. Enligt FN:s arbetsmarknadsorgan ILO bör det finnas 1 arbetsmiljöinspektör per 10 000 arbetstagare. Sverige bör därmed med sina drygt 5,15 miljoner sysselsatta ha 515 arbetsmiljöinspektörer. I dag finns totalt 270 arbetsmiljöinspektörer. För att nå ILO:s rekommendation bör det således anställas ytterligare 245 arbetsmiljöinspektörer. Arbetsmiljöverkets plan är att utöka antalet inspektörer från dagens 270 till 310 personer fram till juli 2024. Det är bra men inte tillräckligt. För att myndigheten ska kunna nå ILO:s rekommendation bör Arbetsmiljöverket tillföras mer resurser i syfte att anställa fler arbetsmiljöinspektörer.

Vänsterpartiet föreslår därför en ökning av anslaget med 225 miljoner kronor för detta ändamål.

Sedan 2018 bedriver åtta myndigheter ett gemensamt arbete för att motverka arbetslivskriminalitet. Arbetsmiljöverket är ansvarig myndighet. Verksamheten finansieras via Arbetsmiljöverkets anslag. Enligt Arbetsmiljöverkets budgetunderlag för 2024–2026 bedömer myndigheten att 40 miljoner per år ska avsättas till arbetet mot arbetslivskriminalitet 2024–2026, dvs. knappt 5 procent av det totala anslaget till myndigheten per år. Flera fackförbund vittnar om en kraftigt ökande arbetslivskriminalitet under de senaste 10 åren. Givet problemets omfattning och de effekter det får bör samhället lägga betydligt mer resurser på att bekämpa arbetslivskriminaliteten. Vänsterpartiet föreslår därför en ökning av anslaget med 100 miljoner kronor.

Sammantaget innebär Vänsterpartiets förslag att anslaget ökas med 325 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2024.

Anslag 2:6 Regional skyddsombudsverksamhet

De regionala skyddsombuden har en central roll i arbetsmiljöarbetet, i synnerhet vid arbetsställen där arbetsstyrkan varierar och vid mindre arbetsställen där det kan vara svårt att rekrytera ett lokalt skyddsombud. Den regionala skyddsombudsverksamheten bekostas delvis av staten och delvis av fackförbunden. De statliga medlen till den regionala skyddsombudsverksamheten hanteras av Arbetsmiljöverket som fördelar och betalar ut stödet samt följer upp verksamheten. För att stärka de regionala skyddsombudens viktiga arbete bör den regionala skyddsombudsverksamheten få ett utökat ekonomiskt stöd. Vänsterpartiet föreslår därför en ökning av anslaget med 20 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag 2023.

Nooshi Dadgostar (V)

Andrea Andersson Tay (V)

Samuel Gonzalez Westling (V)

Isabell Mixter (V)

Ciczie Weidby (V)

Ida Gabrielsson (V)

Tony Haddou (V)

Vasiliki Tsouplaki (V)